

- ### SKÝRINGAR
- SKIPULAGSSVÆÐI
  - 19 KV RAFLÍNA
  - 19 KV RAFSTRENGUR
  - BRUNNSVÆÐI VATNSVERNDAR
  - GRANNSVÆÐI VATNSVERNDAR
  - BYGGINGARREITUR STÖÐVARHÚSS
  - BYGGINGARREITUR INNTAKSMANNVIRKJA
  - EFNISTAKA
  - LÖNSTÆÐI
  - STÍFLUSTÆÐI
  - VATNSVEGUR
  - VATNSVEITA
  - VEGMÍÐJA
  - FORNLEIFAR
  - HNITPUNKTUR

GREINARGERÐ

ALMENNAR UPPLÝSINGAR
Deiliskipulag tekur til 655 kW (úpsætt af) vatnsaflsvirkjunar við Sveldgsá. Mannvirkjunar felst í aðkomuvogi að stöðvarhúsi (stöðvarvegur), slóðagerð að inntaksmannvirkjun, stífugur fyrir inntakslón, inntaki, vatnsvegi (aðveitur), stöðvarhúsi og rafveitu að dreifikerfi. Virkjunin hefur tilbilla vatnsaflsvirkjunar (örvirkjun = undir 100 kW, smávirkjun = 100-300 kW, lítil virkjun = 300-1000 kW). Virkjun er svokölluð rennisvirkjun þar sem henni fylgir aðeins lítil inntakslón en ekki miðlunarklám. Framleidd raforka mun verða veitt um 19 kv jarðstreng inn á dreifikerfi Rarik. Áætluð gangstæning virkjunar er um haustið 2008. Ekkert skipulag (deiliskipulag, aðalskipulag, svæðisskipulag) er tiltekið fyrir fyrirhugað skipulagsvæði.

MANNVIRKI
Gert er ráð fyrir 4 m breiðum og læglega 1800 m löngum malarvegi frá Sveldgsá (54) að stöðvarhúsi. Þar sem vegastaði liggur að mestu leyti á mál er einn þótt til vegagæðar lítil. Malarvegi til ofanburðar og uppbyggjar vegar á blaumótum (helst á mótum við Mosvellir) verður eingöngu tekið úr gamalli námu sem liggur við hlið stöðvarvegjar austan megin, um 500 m frá Sveldgsá. Eflni í náminni er teiðlónuðu mál sem mun henta vel í fyrirhugaðan veg. Eins og mágn til vegagæðar liggur ekki fyrir en ætla má að það geti verið á bilinu 500-800 m². Vegagæðin felst í vegtegningu við Sveldgsáveg eins og hún er sýnd á upprætti (sjá fylgiskjal).
Gert er ráð fyrir að bruttostærð stöðvarhúss verði að hámarki 120 m² og mesta hæð (mánaðshæð) þess frá jörðu 5 m. Stöðvarhúsið hefur ekki verð hannað þar sem stærð og gróð þess mun laka mið af þeim viðbúnaði sem valinn verður. Einungis sökkjar hússins verða grafnir í jörðu. Í stöðvarhúsi verður hvernili, rafali og annar tilheyrandi virkjanabúnaður. Bættu vatni verður veitt frá stöðvarhúsi út í farveg Sveldgsá um stuttan skurð (á bilinu 10-20 m).
Gert er ráð fyrir að þvermál aðveiturar sem vatni er veitt um að stöðvarhúsi frá inntakslóni verði allt að 900 mm. Vegalengd milli stöðvarhúss og inntakslóns er um 1050 m og fallhæð 105 m. Aðveiturur verður grafið í jörðu. Við fulla heyrna virkjunar mun vatnsmagn um aðveiturur verða 0,77 m³/sek. Áætlað er að umframvatn um yfirfall verði á bilinu 0,2-7 m³/sek. Gert er ráð fyrir vegslóðu frá stöðvarhúsi að inntaki sem liggja mun við hlið vatnsvegjar (aðveiturar).
Stífla sem myndar mun inntakslón verður um 200 m að lengd og 5-6 m á háð þar sem hún verður hæst. Stíflan mun standa í um 175 metra hæð yfir sjávarmáli. Möðuli stíflunnar verður steinstæptur og í þeim hluta verða inntak og yfirfall; þetta er jafnframt á þeim stað þar sem farvegjar árinar er nú. Umframvatn um yfirfall mun því renna beint í núverandi farveg Sveldgsá. Miðað er við að dýpið við inntakið og yfirfall verði nægt til að koma í veg fyrir að tréflannir vegna leymundar eigi sér stöð. Jarðvegastífla mun verða byggja vegna við steypta hluta stíflunnar sem grafið verður upp þar sem hún fellur vel að umhverfi. Jarðvegastífla verður gerð úr efni sem ytt verður upp á stífluvæðinu. Áætlað er að jarðvegastífla stíflu verði allt að 5000 m³. Gert er ráð fyrir að yfirborð inntakslóns með vatni í hæstu stöðu muni verða um þ.á. 3000 m³.

VEITUR
Engar aðveitur verða að fyrirhuguðum mannvirkjum. Kalt vatn og rafmagn verða augljóslega í stöðvarhúsi. Eflni er gert ráð fyrir fólguðu stöðvarhúsi.
Framleidd raforka verður veitt um 95 q og 19 kv jarðstreng frá stöðvarhúsi að 19 kv rafveitilínu Rarik sem liggur samsíða Sveldgsá (54) austan Sveldgsá (sjá upprætti). Strengurinn mun liggja í jafni væðis stöðvarvegjar. Tengistaur rafveitu, þ.e. a.s. tengipunktur dreifikerfis við virkjun, verður öðru hvoru megin við veg að stöðvarhúsi þar sem hann liggur undir rafliðu Rarik. Engin raforkumannvirki verða við tengistaur rafveitu við dreifikerfi Rarik. Raforkufullingni frá verður stýrt inn á dreifikerfi með rófa í stöðvarhúsi.
Vatnsbóli vatnsveitu Stykkishólmssjéar er vestan Sveldgsá og er liggur grannmátt vatnsveindar að bókum sinna vestan og sunnan stöðvarhúss. Heilbrigðiseftirlit Vesturlands hefur falið á deiliskipulagstíligu með skilyrðum (sjá fylgiskjal).

FORNLEIFAR
Í grennd skipulagsvæðis er að finna fornleifar á veimur stöðum. Annars vegar eru það fornleifar sem tilheyra ónefndu fornu býli og eru staðsettar suðaustan við Tröllkonufooss. Hins vegar eru það fornleifar sem tilheyra fornu býli sem nefnist Mosvellir, og eru þær staðsettar norðvestan við nýrsta hluta Sveldgsárrauna. Minjavörður Vesturlands hefur falið á legu stöðvarvegjar og annars mannvirkja eins og hún er framsétt á upprætti (sjá fylgiskjal). Ef áður ókunnar fornleifar finnas á svæðinu við upprétt skal tilkoma það til Fornleifavendrar ríkisins. Óheimilt er raska fornleifum ef þær koma í ljós við upprétt nema að fenginni heimild Minjavardrar Vesturlands.

NÁTTÚRUVERN
Skipulagsvæði er ekki staðsett innan skilgreindra náttúruverndarsvæða í Náttúruminjaskrá. Innan skipulagsvæðis er ekki að finna jarðmyndandi eða vistkerfi sem njóta verndar samkvæmt 37. gr. laga um náttúruvernd.

NÁTTÚRUVÁ
Engin hættu er á vatna- eða ofanflóðum á skipulagsvæði. Jarðskjálftahætta er lítil á svæðinu og ólíklegt er að sterkur skjálfti verði á þessum stöðum með hliðsjón af legu helstu skjálftabæla landsins.

UMHVERFISÁSNÝND
Við hönnun stöðvarhúss verður leitast við að lögum, stærð, byggingarferli og litaval hús falli vel að umhverfi. Gengið verður þannig frá framkvæmdarsvæði að þar sem jarðvegþekja hefur verið rolin, skal jafnað út, sléttað og grætt upp. Veglíðar munu verða jafnaðar snyrtilega.

MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM
Umhverfisáhrif virkjunar felast einkum í sjónrænum áhrifum stöðvarvegjar, stöðvarhúss og inntakslóni. Mannvirki munu þó ekki verða vel sýnileg vegfarendum frá Sveldgsá. Mestur hluti stöðvarvegjar liggur um meila og þarftast því ekki mikils þarvarðs fyrir viðsk. Eflni er þó á að hafa áhrif á umhverfi í notkun vegna fyrirhugaðra framkvæmda þar sem tiltekna náma er á svæðinu (sjá upprætti).
Engar breytingar verða gerðar á farvegi Sveldgsá að öðru leyti en því að vatnsrennsli hennar er minnkað milli inntakslóns og stöðvarhúss. Aðeins er fiskingnal á Tröllkonufoossi og því munu breytt rennsli milli inntakslóns og stöðvarhúss ekki hafa áhrif á fisking og afkomu fiskstofna.
Með hliðsjón af staðsetningu stöðvarhúss gagnvart næstu hliðjum mun hávaðamengun verða hvarfandi af nokkur. Sett verður upp búlfélag þar umhverfis inntakslón til þess að koma í veg fyrir að óvöðkomandi mómum og búlfélagi stafi ekki hættu af því.

BRUNAVARNIR
Vegna brunavarna er gert ráð fyrir að stöðvarvegur þoli 10 tónna óxulþunga allt árið um kring. Vatn til slökkvistarfa ef til þess kemur verður tekið úr Sveldgsá.

LEYFISVEITING
655 kW vatnsaflsvirkjun er háð eftirlitandi leyfum: framkvæmdaleyfi, byggingaleyfi og virkjunaleyfi. Þar sem virkjun er stærri en 100 kW hefur framkvæmdin verið tilkynnt til Skipulagsstofnunar til ákvörðunar um hvort mat á umhverfisáhrifum þurfi að fara fram samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum (106/2000).

LÖG OG REGLUGERDIR
Að öðru leyti er vísað til gildandi laga og reglugerða sem við eiga, s.s. Skipulags- og byggingarlög (73/1997), Raforkulög (65/2003), Lög um öngg raforkuvirkja, neyðveitna og rafang (146/1996), Lög um náttúruvernd (44/1989), Vegalög (45/1984), Lög um höllustærð og mengunavarnir (77/1996), Þjóðminjalög (107/2001), Skipulagsreglugerð (400/1998), Byggingarreglugerð (441/1998).

HNITASKRÁ

VIDMIDUN: ISN93 LANDSHNIT	AUSTUR HNIT - NORDUR HNIT
1 327616-61-503648-76	21 327184-08-503332-33
2 327600-79-503633-15	22 327181-64-503322-35
3 327584-92-503618-24	23 327178-80-503312-37
4 327573-83-503618-41	24 327186-12-503344-46
5 327562-74-503603-50	25 327177-21-503369-50
6 327568-30-503605-25	26 327171-31-503383-24
7 327489-09-503584-69	27 327162-35-503398-33
8 327474-58-503574-69	28 327172-47-503316-54
9 327468-09-503569-31	29 327165-85-503396-30
10 327448-91-503531-31	30 327096-17-503358-48
11 327428-41-503491-47	31 327093-72-503366-26
12 327426-97-503510-26	32 327080-84-503397-77
13 327349-41-503451-47	33 327080-84-503397-77
14 327338-45-503450-27	34 327080-85-503397-32
15 327324-81-503438-78	35 327080-85-503397-32
16 327288-32-503440-48	36 327075-98-503382-27
17 327268-40-503438-89	37 327075-98-503382-27
18 327248-78-503438-89	38 327078-79-503380-19
19 327234-80-503389-89	39 327078-79-503380-19
20 327208-97-503359-89	40 327078-79-503380-19

Deiliskipulag hefur verið auglýst skv. 1. mgr. 25 gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997.

Deiliskipulag var samþykkt af sveitarstjórn _____ 2007.

HRÍRAR Í HELGAFELLSSVEIT
DEILISKIPULAG VATNSAFLSVIRKJUNAR

Mkv. 1:5000 Dags. 11.09.2007 Verkheiti d372-Hrísar Skráarheiti d372.dgn Teiknun ÞÞ

Skipulagshönnuður
Ulla R. Pedersen
Ulla R. Pedersen
Landslagsarkitekt FLA

Borgarbraut 61, 310 Borgarnes • sími 435 1254
landlinur@landlinur.is • www.landlinur.is